

ਐਤਵਾਰ, 29 ਜੂਨ, 2025

15 ਹਾਫ਼ਾ { ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ 557
ਬਿਕਰਮੀ 2082

ਜਿਲਦ/VOL. : 74

ਅੰਕ/NO. : 28

ਰੋਜ਼ਾਨਾ

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ

DAILY NAWAN ZAMANA • SUNDAY, 29 JUNE, 2025

ਜਲੰਧਰ

nawan zamana TV

ਕੀਮਤ/PRICE : 5.00 ਰੁਪਏ

Regd. No : L-4/Pb-JL-0023/2024-26, (R.N.I.)-00068/57

E-mail : nawanzamana@gmail.com

www.nawanzamana.in

ਸਫ਼ੇ : 8+6=14

25 ਜੇਲ੍ਹ ਅਫਸਰ ਮੁਅੱਤਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ਾਹੀ ਸੁਭਾ ਪੱਧਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 25 ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 3 ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅਤੇ 2 ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਮੁਅੱਤਲੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਕੁਝ ਸ਼ਾਹੀ ਸੁਭਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕੀਨ ਦੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

ਪਰਾਗ ਜੈਨ 'ਰਾਮ' ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੁਖੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਪਰਾਗ ਜੈਨ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ 'ਰਾਮ' (ਰਿਸ਼ਰਚ ਤੇ ਅਨੈਲਿਸਿਸ ਵਿੰਗ) ਦਾ ਨਵਾਂ ਮੁਖੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ 30 ਜੂਨ ਨੂੰ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਰਹੇ ਰਵੀ ਸਿਨਹਾ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣਗੇ। ਜੈਨ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ 'ਰਾਮ' ਦੇ ਏਵੀਏਸਨ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹਨ, ਜੋ ਹਵਾਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸੇਵੇਂ ਹੇਠਲੇ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਹੈ। ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਮੁਖੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪ੍ਰੈਲ 2024 ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀ। 1989 ਬੇਚ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਕੋਡਰ ਦੇ ਆਈ ਪੀ ਐੱਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੈਨ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐੱਸ ਐੱਸ ਪੀ ਅਤੇ ਡੀ ਆਈ ਜੀ ਰਹੇ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਐੱਸ ਐੱਸ ਪੀ ਵੀ ਰਹੇ।

ਅਗਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਜ਼ਿਦ 'ਚ ਜਾਨ ਗਈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਉੱਤਰੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਤਿਆਗਪੁਰ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ 26 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਪਕ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਾਢੇ 7 ਵਜੇ ਟੈਪੂ 'ਚ ਅਗਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ 'ਤੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਗੱਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੀਪਕ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਆਈ ਐੱਸ ਐੱਫ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਿੱਖ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਵਾਰ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਜਾਣ ਲਈ ਟੈਪੂ 'ਤੇ ਸਾਮਾਨ ਲੱਦ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪਿਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਵਿਚਾਲੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਅਗਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਕੌਣ ਬੈਠੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਕ ਨੇ ਸਾਮਾਨ ਭਰਿਆ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਗਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਜ਼ਿਦ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਦੀਪਕ ਹਾਲਾਵਰ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਬੈਚੂਕ ਲੈ ਆਇਆ ਅਤੇ ਗੱਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ।

ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ

ਵਿਜੇ ਸਿੰਗਲਾ ਤੇ ਓ ਐੱਸ ਡੀ ਨੂੰ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਮਾਮਲੇ 'ਚ

ਮੁਹਾਲੀ : ਪੁਲਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਵਿਜੇ ਸਿੰਗਲਾ ਨੂੰ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਓ ਐੱਸ ਡੀ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਮੁਹਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਲੱਜਰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ 14 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਤੱਤਕਾਲੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਵਿਜੇ ਸਿੰਗਲਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਓ ਐੱਸ ਡੀ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਖਿਲਾਫ 2022 ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਫੌਜ ਅੱਠ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਪੰਜਾਬ ਸਿਹਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਦਰਜ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੱਸ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿੰਗਲਾ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਜ਼ਰੀਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਿਹਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ

ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਸਰਾਰੀ ਤੇ ਪੀ ਏ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕੇਸ 'ਚ

ਰਿਹੜਪੁਰ : ਗੁਰੂ ਹਰਸਾਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤਰਿੱਫਾ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸਰਪੰਚ ਜਸਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਵਾ ਦੀ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਸਰਾਰੀ ਅਤੇ ਪੀ ਏ ਬਚਿੰਤਰ ਸਿੰਘ ਲਾਭੀ ਨੂੰ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਸਨਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁਲਸ ਨੇ ਹੁਣ ਪੰਜ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਇਕ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਾਹ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਜਸਨਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਇਸ ਸਬਿਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾ ਰਹੇ ਹਨ। 31 ਮਈ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਜਸਨਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਿਹਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ

ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿੱਢੇ ਚੱਤਰਫੇ ਹੱਲੇ ਖਿਲਾਫ ਮਿਲ ਕੇ ਜੁਝਣ ਦਾ ਪੈਗਾਮ

ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਤੇ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੰਗ

ਜਲੰਧਰ (ਰਾਜੇਸ਼ ਬਾਪਾ, ਕੇਸਰ) ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬੁਲਾਈ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਵੇਗਰਮਈ ਪੈਗਾਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਇਨਕਲਾਬੀ (ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ) ਖਿਲਾਫ ਭਾਜਪਾ ਹਕੂਮਤ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਬੇਹਯਾਈ ਨਾਲ ਵਿੱਢੀ ਵਾਸੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਫੌਰੀ ਮਕਸਦ ਦੇਸੀ-ਵਿਦੇਸੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦਾ ਵਿੱਢ ਜੰਗਲ, ਜਲ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਖਜ਼ਾਨਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਨਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਮਕਸਦ ਪੂਰੇ ਮੁਲਕ ਅੰਦਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਕਸੰਗਤ, ਵਿਗਿਆਨਕ, ਲੋਕ-ਪੱਖੀ, ਜਮਹੂਰੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਸੰਘੀ ਨੱਪਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਕਜੁੱਟ ਲੋਕ-ਲਹਿਰ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਅਵੱਸ਼ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ, ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸੱਚ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਬੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਡੀਮੋਘਾ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਵੰਤ ਸੇਧੂ, ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਚਰੰਜੀ ਲਾਲ ਕੰਗਰੀਵਾਲ, ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿੰਗ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਨਾਲ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਖਟਕੜ ਅਤੇ ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਪਾਸਲਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। 'ਸਾਮਰਾਜੀ ਸੰਕਟ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਮੁਲਕਾਂ ਉਪਰ ਬੜਾ ਲੱਦਣ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਵਾਸੀ ਹੱਲੇ ਖਿਲਾਫ ਲੋਕ ਸੰਗਰਾਮ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਨੂੰ ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਦਰਸ਼ਨ ਖਟਕੜ ਅਤੇ ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਪਾਸਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫ਼ਲਸਤੀਨ, ਇਰਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਸਤਰ, ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ,

ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਹਿੰਸਿਆਂ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਤਿੱਖੇ ਕੀਤੇ ਚੱਤਰਫੇ ਮਾਰੂ ਹੱਲੇ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਸਾਂਝੀ ਹੈ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਮਰਾਜੀ ਧਾਵੇ ਖਿਲਾਫ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਨਿਤਰਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੈ, ਉਥੇ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ, ਭਗਤ-ਸਰਾਫੇ ਅਤੇ ਗ਼ਦਰੀ ਗੁਲਾਬ ਬੀਬੀ ਗੁਲਾਬ ਕੌਰ ਦੇ ਗ਼ੋਰਵਮਈ ਵਿਰਸੇ ਉਪਰ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਾਨੂੰ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ

ਪਾਲੀਵਾਲ ਵੱਲੋਂ 9 ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ

ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ (ਅਸਗਰ ਪਰਿਹਾਰ) ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਅਤੇ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਕੌਂਸਲ (ਏਟਕ) ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਾ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨਿਆਮਤਪੁਰ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਕਾ. ਸੁਤੰਤਰ ਕੁਮਾਰ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸਿਰਮੌਰ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ (ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ) ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾ.

ਆਈਫੋਨ ਖਾਤਰ ਮੁੰਡਾ ਮਾਰ'ਤਾ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਹੁਣ ਗੱਲ

ਬਹਿਰਾਈਚ : ਦੋ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਈਫੋਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਖਾਤਰ 20 ਜੂਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼ਾਦਾਬ (19), ਜੋ ਕਿ ਬੇਗ਼ਲੂਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਬਹਿਰਾਈਚ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਨਾਗੋਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਏ ਡੀ ਸੀ ਪੀ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਖੁਸ਼ਵਾਹਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 21 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਦਾਬ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਉਪਰੰਤ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਅਮਰੂਦ ਦੇ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਈ ਮਿਲੀ। ਸ਼ਾਦਾਬ ਦਾ ਗਲਾ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਇੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ 14 ਅਤੇ 16 ਸਾਲ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਵਧੀਆ ਵੀਡੀਓ (ਗੋਲੀ) ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੁਆਲਿਟੀ ਫੋਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜਿਸ

ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ : ਟਰੰਪ ਵਿਨੀਪੈਂਗ : ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸਖ਼ਤ ਫੈਸਲਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਤਕਨੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਨਵੇਂ ਡਿਜੀਟਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਟੈਕਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਟੈਕਸ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਟਰੰਪ ਨੇ

ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਸਣੇ 3 ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਜਲੰਧਰ : ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਕਰੀਬ ਪੰਜ ਵਜੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਵਿੱਲਵਾ ਟੋਲ ਪਲਾਜ਼ਾ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਲੰਧਰ-ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਾਈਵੇ 'ਤੇ ਬਿਆਸ ਜਾ ਰਹੇ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਅਗਟਿਗਾ ਅਤੇ ਪਿਕਅਪ ਗੱਡੀ ਵਿਚਾਲੇ ਟੱਕਰ 'ਚ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਤੇ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ 60 ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ 62 ਸਾਲਾ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ 19 ਸਾਲਾ ਸੰਜਨਾ ਵਾਸੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਵਾਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ 14-15 ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸ਼ੇਰਾਨੀ ਜਰੀਵਾਲਾ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ

ਮੁੰਬਈ : 'ਕਾਂਟਾ ਲਗਾ' ਗੀਤ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਈ ਅਦਾਕਾਰਾ ਸ਼ੇਰਾਨੀ ਜਰੀਵਾਲਾ ਦਾ 42 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਰਾਤ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਤੀ ਪਰਾਗ ਤਿਆਗੀ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 11:15 ਵਜੇ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਆਇਆ ਤਾਂ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਰੀਵਾਲਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਰੀਵਾਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਡਾਂਸ-ਅਧਾਰਤ ਸ਼ੋਅ 'ਨੱਚ ਬੱਲੀਏ' ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਆਤਮਘਾਤੀ ਹਮਲੇ 'ਚ 13 ਜਵਾਨ ਮਰੇ

ਪੇਸ਼ਾਵਰ : ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖੈਬਰ ਪਖਤੂਨਖਵਾ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਵਜ਼ੀਰਿਸਤਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਖੱਦੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਆਤਮਘਾਤੀ ਹਮਲਾਵਰ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਟਰੀ ਕਾਫਲੇ ਨਾਲ ਵਿਸਫੋਟਕਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਗੱਡੀ ਮਾਰਨ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ 13 ਜਵਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ 10 ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਲਪੇਟੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਕਰਕੇ 14 ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਡਿੱਗ ਗਈਆਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਛੇ ਬੱਚੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਹਾਵਿਜ਼ ਗੁਲ ਬਹਾਦੁਰ ਗੁੱਪਤ ਦੇ ਉਸ਼ਦ ਅਲ-ਹਰਬ ਧੜੇ ਨੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਹੈ।

MEHR CHAND POLYTECHNIC COLLEGE

ESTD. 1954

JALANDHAR (Govt. Aided DAV Institution)

• NBA Accredited Programs • Approved By AICTE, New Delhi
• Affiliated to Punjab State Board of Technical Education & Industrial Training, Chandigarh

COURSES OFFERED: 3 YEARS DIPLOMA

- Civil Engg. • Electrical Engg. • Mechanical Engg.
- Elec. & Comm. Engg. • Computer Science & Engg.
- Automobile Engg. • Pharmacy Diploma (2 Years Diploma)

REGISTRATION OPEN SESSION-2025-26

Seats also available for ITI / Vocational Pass under LEET

Scholarship Available for SC/ST & Economically Backward Students

Winner of Outstanding Institution Award in Northern Region-2022-23

mcpolyjal@yahoo.co.in

www.mcpolyjal.com

www.facebook.com/mcpolyjal

www.instagram.com/official_mehrchandpoly

www.x.com/MehrChandPoly

Contact: 0181-2250184, 98039-63928, 98786-01197

Dr. Jagroop Singh
Principal

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ

ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ

ਮਹਾਰਾਜਾ

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ

186ਵੀਂ ਬਰਸੀ

ਮੌਕੇ ਸ਼ਰਧਾਪੂਰਵਕ ਸਤਿਕਾਰ

ਭੇਟ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਖਿੱਤੇ ਤੋਂ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਬੈਬਰ ਦੌਰੇ ਤੱਕ, ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੱਕ, ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਿੰਧ ਤੱਕ ਅਤੇ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਤਿੱਬਤ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਕੈਨ ਕਰੋ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਵੱਟਸਐਪ ਚੈਨਲ ਨਾਲ ਜੁੜੋ

ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ

ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭਕਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੀ ਆਈ (ਐਮ ਐਲ) ਲਿਬਰੇਲ ਨੇ ਕਾਪੀਫਰ ਪਰਮਾਣਾ ਨੀਟਾ, ਮਹਿਦਰ ਸਿੰਘ ਅਲਤਾ ਖੁਦਰ, ਕਾਰੰਡਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਬਿੰਦਰ ਬੇਘਾਵਾ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ, ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਕੁਰੰਧ ਬਰਮਾ, ਗੁਲਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ, ਬੇਮੀ ਸਿੰਘ, ਰੇਹੜੀ ਵੜੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਗੁਪਤਾਵੇਸ਼ ਸਿੰਘ, ਸਜਵੰਤ ਸਿੰਘ ਭੀਖੀ ਤੇ ਇਲਾਵਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਬੋਰੇਰੀਆ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਗਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਭੀਖੀ ਦੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰੀ ਵਿਵਾਹਾਰ ਦੇ ਸ਼ਾਮ ਮੁਕਤ ਸਥਾ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹਨੇਕ ਸਿੰਘ ਚਹਿਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਲਾਕ ਭੀਖੀ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ 11 ਪਿੰਡ ਪੈਦਾ ਮੀਂਹਾਂ ਸਿੱਧਾ ਵਾਲਾ, ਰਾਹੋਂ ਖੁਦਰ, ਗੁਡੌਰੀ, ਭਾਦੜਾ, ਆਲਮਪੁਰ ਬੋਦਲਾ ਕਟਕਵਾਲ ਚਹਿਲਾਂ, ਬੜਾਵਾਲਾ, ਬੀਰੋਕਵਾਲ ਖੁਦਰ, ਬੀਰੋਕਵਾਲ, ਦੋਦੜਾ ਬੰਡੋਆਣਾ ਤੇ ਬੁਲਫਾੜਾ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਭੀਖੀ ਬਲਾਕ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਭੀਖੀ ਬਲਾਕ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੁਲਫਾੜਾ ਕੋਲੋਂ 73 ਪਿੰਡ ਹਟ ਜਾਵੇਗੇ, ਦੁਲਾਹਾੜਾ ਤੇ ਭੂਨੀਰ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ 73 ਪਿੰਡ ਹਟ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭੀਖੀ ਦੇ ਮਾਨਸਾ ਬਲਾਕ ਕੋਲੋਂ ਵੀ 73 ਪਿੰਡ ਹਟ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭੀਖੀ ਬਲਾਕ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਅੰਦਰ ਪੈਂਦੇ ਬਲਾਕਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਕਰਕੇ ਲੀਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪੁਦਲੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਲੀਜ਼ਾ ਜਾਣ।

ਹਾਂ ! ਅੱਜ ਹੈ ਮਾਰਚ ਚਾਰ

ਹਾਂ ! ਅੱਜ ਹੈ ਮਾਰਚ ਚਾਰ
ਇੱਕ ਐਸਾ ਦਿਹਾੜਾ ਜਿਸ ਦਾ ਚੇਤਾ ਕਰ ਦੇਵੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਤਾਰ-ਤਾਰ

ਅਸੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਾਂ ਉਸ ਦਿਨ ਬੇ-ਬਾਪ
ਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਟੁੱਟਿਆ ਸੀ ਐਸਾ ਪਹਾੜ
ਜਿਹੜਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜ਼ਖ਼ਮੀ
ਮਾਰ-ਮਾਰ ਕੇ ਪੀੜਾਂ ਦੀ ਮਾਰ

ਅਸੀਂ ਵਾਂਗ ਪਰਿੰਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਨਿਰੰਤਰ ਤੜਪੇ
ਪਰ ਕਿਸ ਨੇ ਨਾ ਲਈ ਸਾਡੀ ਸਾਰ
ਜਿਸ ਬਾਗ ਦਾ ਮਾਲੀ ਬੇਵਕਤ ਤੁਰ ਜਾਵੇ ਘਰ ਰੱਬ ਦੇ,
ਉਸ ਸੜੇ, ਬੰਜਰ ਬਾਗੀਂ ਕਿਵੇਂ ਆਏ ਬਹਾਰ

ਕੱਪੜਾ ਸਨਅਤ ਦਾ ਸੋਸਾਰ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੱਛੜੇ ਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਪੜਾ ਸਨਅਤ ‘ਚ ਭਾਵੇਂ ਹੀ ਪੱਛੜੇ ਪ੍ਰਸ਼ੀਵਾਦੀ ਦੇਸ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਣ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸਦਾਰੀ ਵਿਸ਼ਵੀ ਸਪਲਾਈ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਬਤੌਰ ਭਾਰਤ ਅੱਜ ਸੋਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕੱਪੜਾ ਸਨਅਤ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਕੱਪੜਾ ਸਨਅਤ ਦੀ ਨਿਰਮਾਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੋਸਾਰ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਦੂਜਾ ਨੰਬਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੁਲ ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ (ਜੀ ਡੀ ਪੀ) ਵਿੱਚ ਕੱਪੜਾ ਸਨਅਤ ਦਾ 2.3 ਫੀਸਦੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। 2030 ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਪੰਜ ਫੀਸਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਐਦਾਜ਼ਾ ਹੈ। 2023 ਕੱਪੜਾ ਸਨਅਤ ਵਿੱਚ ਸੋਸਾਰ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਭਾਰਤ ਛੇਵਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਬਰਾਮਦਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਰਿਹਾ (ਵਿਸ਼ਵੀ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ 3.9 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ)। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਤੇ 2024 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੱਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਸਨਅਤ ਵਿੱਚ 13ਵਾਂ ਤੇ ਬਰਾਮਦ ਵਿੱਚ 12 ਫੀਸਦੀ ਹੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਰਹੀ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2024 ਵਿੱਚ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਬਰਾਮਦ 34.1 ਅਰਬ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਰਹੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ ਮੁੱਖ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪਟਸਨ/ਜੂਟ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਉਤਪਾਦਕ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਲਿਸਟਰ, ਵਿਸਕੋਜ, ਨਾਈਲੋਨ ਤੇ ਇੰਕੋਰਲਿਕ ਸਮੇਤ

ਮਨੁੱਖੀ ਨਿਰਮਾਤ ਵਾਇਬਰ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਉਤਪਾਦਕ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਕੱਪੜਾ ਸਨਅਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ 100 ਫੀਸਦੀ ਸਿੱਧਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ (ਐੱਫ ਡੀ ਆਈ) ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਝ ਤੱਥ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੱਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭੱਗ ਦਸ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ 4.5 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੇ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇਹ ਖੇਤਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟਖੁੱਟ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਖੇਤਰ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਖੇਤਰ ‘ਚ 70 ਫੀਸਦੀ ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਮਹਿਲਾ ਅੰਰਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਲੱਗੇ ਹੋਣ ‘ਤੇ ਇਸ ਸਨਅਤ ਨੂੰ ਅੰਰਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨਅਤ ਦੇ ਤਰੇ ‘ਤੇ ਵੀ ਟਿਕਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ੀਵਾਦੀ ਬ੍ਰਹਮੀਜੀਵੀ ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅੰਰਤਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਰਤ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੇ ਬਤੌਰ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਿੰਨ ਖੁਦ ਹੀ ਬੁਝਾਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੱਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਰਾਜ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ-ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ, (ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ) ਨਿੱਟ ਗਾਰਮੈਂਟਸ ਦਾ ਰੱਬ, ਸੂਰਤ (ਗੁਜਰਾਤ) ਸਿੱਥੇਟਿਕ ਟੈਕਸਟਾਈਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ (ਪੰਜਾਬ), ਉੱਨੀ ਵਸਤਰ, ਵਾਰਾਨਸੀ (ਯੂਪੀ) ਬਨਸੀ ਸਿਲਕ, ਭੀਲਾਵਾਣਾ (ਰਾਜਸਥਾਨ) ਸੂਤੀ ਵਸਤਰ ਅਤੇ ਯਾਰਨ, ਫਰੀਦਾਬਾਦ/ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ (ਹਰਿਆਣਾ) ਬਰਾਮਦ ਅਧਾਤਰ ਰੈਡੀਮੇਟ ਗਵਰਮੈਂਟਸ, ਕੋਲਕਾਤਾ (ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ) ਜੂਟ ਤੇ ਸਿਲਕ, ਮੁੰਬਈ/ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ/ਕੋਇੰਮਟੂਰ ਰਵਾਇਤੀ ਕੱਪੜਾ ਮਿਲਾਂ ਆਦਿ, ਪਰ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਰਾਜ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੁੱਟ-ਖੁੱਲ੍ਹਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕਮਣਦਾਇਕ ਤੇ ਅਸਹਿ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਨਅਤੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਇਹ ਖੇਤਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਅੰਰਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਕਿ ਇਹ ਉਦਯਾਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿੱਠਾ ਜ਼ਹਿਰ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੁੱਟਖੁੱਲ੍ਹਟ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਛੱਡੋ, ਇਹ ਖੇਤਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਬਜ਼ਗਿਰਾਤ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅੰਰਤਾਂ ਤੇ ਮਰਦ ਮਜ਼ਦੂਰ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਹੱਥ ਧੋ ਬਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨ ਤੇ ਕੁਝ ਨਿੱਜੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਰਵੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਰਵੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਇਲਾਕਿਆਂ ਜਾਂ ਇਹ ਕਹੇ ਕਿ ਕੁਝ ਬਸਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਸਰਵੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਹੇਰਾਨਕੁੰਨ ਹਨ। 2008 ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਅਨ ਜਨਰਲ ਆਫ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਮੈਡੀਸਨ ਨੇ ਲਘੂ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅੰਰਤ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇ ਕੀਤਾ। ਸਰਵੇ ਦੇ ਯੁੱਕ ਵਿਚਾ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸੀ। ਸਰਵੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਹੈਰਾਨ ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅੱਜ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਸਰਵਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੰਢੇ ਬਸਤਰ ਵਿਚ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਵੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੱਸਦੇ

“ਠੀਕ ਐ ਬਈ ਦੇਵ ਸਿਹਾਂ, ਤੇਰੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਧਿਆਨ-ਪੂਰਵਕ ਸੁਣ ਵੀ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਝ ਵੀ ਲਈ ਹੈ। ਮੋਟਾ-ਮੋਟਾ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਆ ਬਈ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਜਸਵੰਤ ਨਾਲੋਂ ਸਭ ਕੁਛ ਵੰਡ-ਵੰਡਾ ਕੇ ਅਲਹਿਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵਾਧੀ ਜ਼ਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ, ਘਰ-ਵਾਰ, ਸੇਦ ਸੰਦੇੜਾ ਅਤੇ ਡੰਗਰ-ਵੰਡੇ ਵਿੱਚ ਤੂੰ ਬਰਾਬਰ ਯਾਨੀ ਕਿ ਅੱਧ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈਂ, ਪਰ ਕਈ ਮੋਬਚਾਂ ਨੂੰ ਤੇਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਉਜਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਪਰਵਾਰ ਵਿੱਚ ਤੂੰ ਛੜਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅੱਧਿਓਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਕੱਢ ਲਈ, ਹੁਣ ਅਜਿਹੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਹੈ ਗਈ ਕਿ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਉਸੇ ਦੇਵਤਾ ਸਰੂਪ ਭਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਤੁਲਿਆ ਹੋਇਐ ? ਤੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ‘ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਲਈਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਜਸਵੰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ ਉਠਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।” ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਚੌਕੀਦਾਰ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਸਵੰਤ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਆਵੇ। ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਜਸਵੰਤ ਤਾਂ ਪੰਚਾਂ ਚ ਵਿੱਡੇ ਛਿੱਤਰ ਅੜਕਾ, ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ ਵਾਲ਼ ਨੂੰ ਜਵਾਨ ਗਿਆ, ਪਰ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿੱਚ ਘਿਰਿਆ ਦੇਵ ਘਰ ਦੀ ਪੇਂਰ ਜਿਹੇਂ ਮਲਦਾ ਫਿਰੀ ਜਾਵੇ। ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਜਾਣ ਨੂੰ ਮਨ ਮੰਨੇ ਨਾ ਹੀ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਨ ਨੂੰ।

“ਸਾਹ ਚਲਾ ਜਾਹ ਹੁਣ, ਪੰਚਾਇਤ ਆਲੇ ਉੜੀਕਦੇ ਹੋਣੇ ਐਂ। ਕਟੂਣ-ਫਫਹੂ ਜਿਹੇ ਹੀ ਬੋਨੁਦਾ ਫਿਰੀ ਜਾਨੈਂ, ਛੇਤੀ ਬਣ ਜਾ ਜਾ ਕੇ ਛਵਿੱਘੀ ਦਾ ਮਾਲਕ। ਸ਼ਰਮ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਹੋਣੀ, ਅਖੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਅੰਡ ਹੋਣੈ। ਅੰਡ ਹੋਣਾ ਤੀ, ਕਿੱਦੇ ਨੇ ਜਾਂਦਾ ? ਕੀਹਨੇ ਰਕਿਆ ਸੀ ?

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਡਾਕਟਰ, ਵਿਗਿਆਨੀ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਤੇ ਇੱਕ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਇਨਸਾਨ

ਡਾਕਟਰ ਜੀ. ਅਧਿਕਾਰੀ

ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਹਨਾ ਆਈਨਸਟਾਈਨ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵੀ ਸੁਣੇ।

ਪੀ ਐੱਚ ਡੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੰਗਾਧਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਲੀ ਸਜ਼ਿਲਾਡ ਅਤੇ ਯੂਜੀਨ ਵਿਗਨਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੈਨਹਟਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਐਟਮ ਬੰਬ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਪੋਸਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਕਤ ਦੇ ਖਾਣੇ 'ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੇ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਵਸਤਾਵਿਕਸ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਗੁਣਾਂਕ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਫਿਰ ਖੋਜ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਦਿਤਾ। ਉਹਨਾ 1927 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੈਮਿਸਟ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਆਈਨਸਟਾਈਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤੀ ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਐੱਸ ਆਈ ਆਰ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਡਾ. ਹੁਸੈਨ ਜ਼ਹੀਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੰਪਰਕ
ਬਰਲਿਨ ਵਿੱਚ 1925 ਤੋਂ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਹਨਾ ਇੱਕ ਇਨਕਲਾਬੀ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵੀਰੋਦਰਨਾਥ ਚਟੋਪਾਧਿਆਏ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵੀਰੋਦਰਨਾਥ ਨੇ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਜ਼ਾਕਿਰ ਹੁਸੈਨ, ਆਬਿਦ ਹੁਸੈਨ, ਐੱਮ ਮੁਜੀਬ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਮੀਆ ਮਿਲੀਆ ਇਸਲਾਮੀਆ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ।

ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਮਾਜ਼ ਬੀਅਰ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਸਿਆਸੀ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾ ਰਜਨੀ ਪਾਮ ਦੱਤ ਦੀ 'ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ' ਪੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਉਹ 'ਪਰਿਵਰਤਿਤ' ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਸੀ ਪੀ ਜੀ) ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਿਆ।

ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇੰਡੀਅਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣ ਗਏ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੇਤਾ ਆਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ, ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ, ਸੁਨੀਵਾਸ ਆਇੰਗਰ ਆਦਿ ਸਨ। ਸੀ ਪੀ ਜੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵੀ ਉਥੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ 'ਤੇ ਜਰਮਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ।

ਡਾਕਟਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾ ਜੌਨ ਗੀਡ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਬੈਟਲਸ਼ਿਪ ਪੋਟੇਮਿਕਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇਖੀਆਂ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਜੰਗੂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਂਡ ਪੀਜੈਂਟਸ ਪਾਰਟੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 1928 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਹੜਤਾਲ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੈਸੂਰੀਆ ਨਾਇਡੂ, ਸੁਹਾਸਿਨੀ ਅਤੇ ਸਰਜਨੀ ਨਾਇਡੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਉਥੇ ਆਏ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੇਸਤ ਐਂਗਨਸ ਸਮੇਡਲੀ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ
ਇਹਨਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾ ਨੂੰ 1928 ਦੀ ਪਤਝੜ ਵਿੱਚ ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਕਾਲ ਲੀਬਕਨੇਚਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਸੀ। ਵੀਰੋਦਰਨਾਥ ਨੇ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਸੀ ਪੀ ਜੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ। ਉਹਨਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀਪ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵੀਰੋਦਰਨਾਥ ਅਤੇ ਵਿਲੀ ਮੁਨਜ਼ੇਨਬਰਗ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਯੁਵਾ ਵਰਗ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਲੀਗ ਅਗੱਸਟ ਇੰਪੀਰੀਅਲਿਜ਼ਮ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸਨ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਐੱਮ ਐੱਨ ਰਾਏ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੇ। ਉਹ ਲੀਗ ਵਿਚ ਰਜਨੀ ਪਾਮ ਦੱਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਕਲੇਮੇਂਸ ਦੱਤ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੇ।

ਉਹਨਾ 'ਕ੍ਰਾਂਤੀ' ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਏਂਗਲਜ਼ ਦੇ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਜਰਮਨ ਤੋਂ ਮਰਾਠੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ। ਉਹ ਲੈਸਟਰ ਹਚਿਨਸਨ ਨੂੰ ਮਿਲੇ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੋਰਨ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਸਨ। ਉਹ ਵੀਰੋਦਰਨਾਥ ਦੀ ਭੈਣ ਸੁਹਾਸਿਨੀ ਚਟੋਪਾਧਿਆਏ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੇ। ਉਹ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ ਪੀ ਜੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਰਨਸਟ ਬੈਲਮੇਨ ਦੀਆਂ ਜਤਨਸ਼ੀਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਬੈਲਮੇਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਅਤੇ 12.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਪੈਰ ਹਟੇ ਫਾਹਨ (ਲਾਲ ਝੰਡਾ) ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਫੈਕਟਰੀ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਵੀਰੋਦਰਨਾਥ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਵੀਰੋਦਰਨਾਥ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸੀ ਆਈ ਡੀ ਉਸ ਦਾ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਿੱਫਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ

ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਭਾਰਤ ਵਾਪਸੀ

ਡਾਕਟਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਵਧਦੀ ਦੁਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਨੌਕਰੀ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ ਉਹ ਮੁਘਨਾਦ ਸਾਹਾ ਅਤੇ ਸਤਯੋਨ ਬੋਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਦਦ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ।

ਉਹ ਦਸੰਬਰ 1928 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਵਾਪਸ ਆਏ ਅਤੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸਵਾਲ 'ਤੇ 6ਵੀਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਥੀਸਿਸ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਆਏ। ਸੀ ਆਈ ਡੀ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੰਦਰਗਾਹ 'ਤੇ ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲੇ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ 1929 ਵਿੱਚ ਮੋਰਨ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਂਡ

ਪੀਜੈਂਟਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀ ਜੇ ਦੇਸਾਈ ਅਤੇ ਐੱਮ ਜੀ ਦੇਸਾਈ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਉਹ 1928 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿੱਚ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਂਡ ਪੀਜੈਂਟਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। 27-29 ਦਸੰਬਰ, 1928 ਨੂੰ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਮੀਟਿੰਗ ਵੀ ਹੋਈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਡਾਗੇ, ਘਾਟੇ, ਮੁਜ਼ੱਫਰ ਅਹਿਮਦ, ਜੰਗਲੇਕਰ, ਅਬਦੁਲ ਮਜੀਦ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬੰਬਈ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਉਹ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਬਸਤੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਖਾਣਾ ਖੁਦ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰਕਮ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਗਿਰਨੀ ਕਾਮਗਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾ ਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਮੋਰਨ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ

ਡਾ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ 20 ਮਾਰਚ 1929 ਨੂੰ 31 ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੋਰਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਸਮੂਹ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਉੱਥੇ ਕਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ। ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐੱਮ ਜੀ ਦੇਸਾਈ ਨਾਲ ਹੱਥਕੜੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਇਨਸਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵੀ ਦਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਾ ਆਇਆ। ਘਾਟੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 'ਆਰਕੌਮ' ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਾਰਟੂਨ, ਸਕੱਚ, ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਸਾਲਾ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਡਾ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਮੋਹਰੀ ਕਲਾਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਟੂਨਿਸਟ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਟਕ ਵੀ ਖੇਡੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤਲੇ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਐਕਟਿੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸੋਟੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਲਬਰਟ ਆਈਨਸਟਾਈਨ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕੰਪਲੈਕਸ

ਦੇ ਖੋਜ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਈਨਸਟਾਈਨ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਸਨ, ਇਸੇ ਲਈ ਆਈਨਸਟਾਈਨ ਨੂੰ ਮੋਰਨ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਰਾਮਸ ਮੈਕਡੋਨਲਡ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਗਿਆ। ਆਈਨਸਟਾਈਨ ਨੇ ਡਾ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਚ 1933 ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ

ਪਾਰਟੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਬਿਖਰਾਵ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। 1933 ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਉਪਲੱਬਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਰਜ਼ੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਵੀ ਹੜਤਾਲ ਅਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਗਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲਹਿਰ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਈ 1934 ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਈਕਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬੀਜਾਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਜਗਨਨਾਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਦਿੱਖ ਸਿਆਹੀ ਨਾਲ ਸੁਨੇਹੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਫਰਵਰੀ 1937 ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਜੇਹੇ ਘੋਸ਼ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਬੀਜਾਪੁਰ ਤੋਂ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭੱਜ ਨਿਕਲੇ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤਾ ਚਲੇ ਗਏ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਗੈਦਰਿਗ ਸਟੇਰਮ' ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲਾ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦਾ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਫੈਜ਼ਪੁਰ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ।

ਪੀ ਜੀ ਜੋਸ਼ੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਣੇ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐੱਸ ਏ ਡਾਗੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਗਠਨ 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰੰਟ' ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਚਾਲਕ ਬਣ ਗਏ।

ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਮੋਟੇਨਾਵਰੀਪਲਮ ਸਮਰ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਪਾਲੀਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਲੈਕਚਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਰਾਜਸ਼ਵਰ ਗਾਂਧਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਉਹ 1939 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਂਤਾਬਾਈ ਵੇਂਗਰਕਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੋਣ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਬੰਬੇ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਦਿਲਸ਼ਾਦ ਚਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪੌਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਸਨ ਅਤੇ ਭੁਲਾਬਾਈ ਦੇਸਾਈ ਪੌਲਿੰਗ ਅਫਸਰ ਸਨ। ਪੀ ਜੀ ਜੋਸ਼ੀ, ਭਾਰਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਅਜੇਹੇ ਘੋਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਪੌਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਬਣੇ। ਜਦੋਂ ਦੂਜਾ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਭੂਮੀਗਤ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੁਕਣਗਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਲੇਖਕ ਡੀ ਜੀ ਤੇਂਦੁਲਕਰ ਦਾ ਫਲੋਟ ਸੀ।

ਨੇਤਾਜੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

1940 ਵਿੱਚ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਨੇ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਨੂੰ ਯੂ ਐੱਸ ਐੱਸ ਆਰ ਗੁਪਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਹ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਖ 'ਤੇ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਨੇਤਾ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੁਤੰਤਰ ਨੇ ਜਾਣ ਲਈ ਰਾਹ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾਰਥ ਵੈਸਟ ਫਰੰਟੀਅਰ ਤੋਂ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਭਗਤ ਰਾਮ ਤਲਵਾਰ 1941 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਬੁਲ ਗਏ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਲਵਾਰ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤ੍ਵ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ।

ਪਾਰਟੀ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ 1942 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਥੇ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਹਨਾ ਪਾਰਟੀ ਕਮਿਊਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਕਮਿਊਨ ਬਣੇ। ਇਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਸੀ।

ਪਹਿਲੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ

ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਾਂਗਰਸ 1943 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਪੌਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਪੌਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਦੇ

ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਪੀ ਜੀ ਜੋਸ਼ੀ (ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ) ਅਤੇ ਬੀ ਟੀ ਰਣਦੀਵੇ ਸਨ। ਜੂਨ 1943 ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਖਬਾਰ 'ਪੀਪਲਜ਼ ਵਾਰ' ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਬਣੇ। ਉਹਨਾ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਦੇ ਮੋਰਚਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਉਹਨਾ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਅਕਾਲ 'ਤੇ ਲੇਖ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਚੇ ਲਿਖੇ।

ਡਾਕਟਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਵਿਆਹ 1943 ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਥੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਮਲ ਸਮਰਥ ਨਾਲ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਜੇ ਦੀ 1963 ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰਾਵਾ 'ਤੇ ਡੋਰਾਕੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿਮਲ, ਜੋ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਸੀ।

1943 ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਉਹਨਾ ਪੀਰਜ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਆਮ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਗਠਨ ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਉਹਨਾ ਭਕਨਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੀ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਿਸਾਨ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ।

He played an important role in RIN mutiny of February AIDE.

He persuaded the RIN naval ratings not to blow up the ammunition dump at Castle Barracks as would have endangered people's lives.

ਉਹਨਾ ਫਰਵਰੀ 1946 ਦੇ ਰਾਇਲ ਇੰਡੀਅਨ ਨੇਵੀ ਵਿਦਰੋਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਰਿਕੂਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਸਲ ਬੋਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਡਿਫੂ ਨੂੰ ਨਾ ਉਡਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਉਹਨਾ ਫਰਵਰੀ-ਮਾਰਚ 1947 ਵਿੱਚ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕਲੋਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।

ਬੀ ਟੀ ਰਣਦੀਵੇ ਦਾ ਸਮਾਂ

ਡਾਕਟਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਫਰਵਰੀ 1948 ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਪੌਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਬੀ ਟੀ ਰਣਦੀਵੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਭਵਾਨੀ ਸੇਨ, ਸੋਮ ਨਾਥ ਲਹਿਰੀ ਪੌਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਸਨ।

ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਬੀ ਟੀ ਆਰ ਲਾਈਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਬੀ ਟੀ ਆਰ ਲਾਈਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ।

ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1950 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੌਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਚੁਣਿਆ ਅਤੇ ਬੀ ਟੀ ਆਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਭਵਾਨੀ ਸੇਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਵੈ-ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਉਹ 1951 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਰੈਂਕ ਐਂਡ ਫਾਈਲ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ 1952 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਚੁਣੇ ਉਥੋਂ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

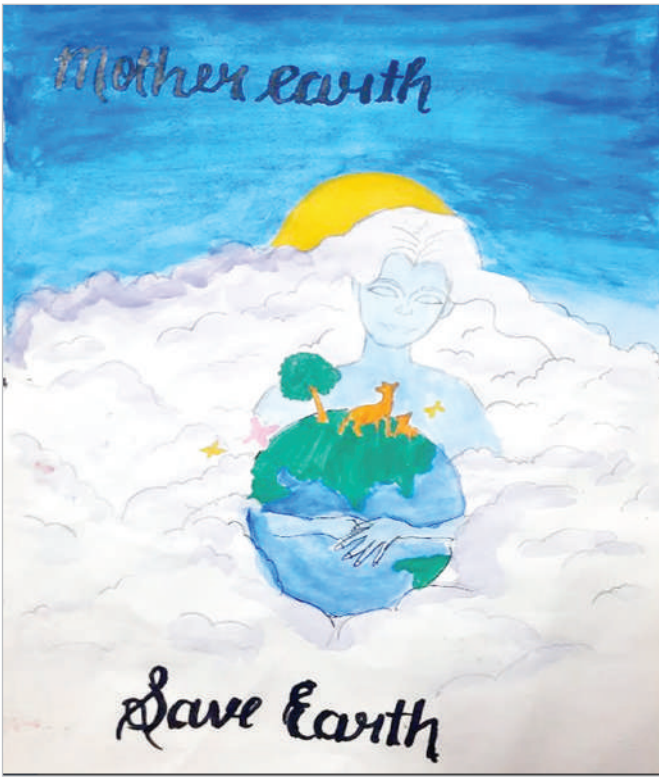
ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਵਿੱਚ

ਡਾਕਟਰ ਅਧਿਕਾਰੀ 1953-54 ਵਿੱਚ ਮਦੁਰਾਈ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ 1956 ਵਿੱਚ ਪਾਲਘਾਟ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (5ਵੀਂ) ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਪਾਰਟੀ ਸੋਵਿਥਾਨ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿਜੇਵਾੜਾ (1961) ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਚੁਣੇ ਗਏ।

ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਫੁੱਟ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ-ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ 1964 ਵਿੱਚ 'ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਥਾਨ ਦਾ ਮਾਰਗ' ਲਿਖ ਕੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਅਧਿਕਾਰੀ (1964) ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਪਟਨਾ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਪਾਰਟੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿਭਾਗ' ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ, ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਜਿਲਦਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਈਆਂ, ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਅਮੀਰ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੌਤ ਤੱਕ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਲਗਭਗ ਆਪਣੀ ਨਜ਼ਰ ਗੁਆ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਾਰਟੀ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹਟ ਗਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਕੋਟਰੋਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਨ। ਡਾ. ਗੰਗਾਧਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ 21 ਨਵੰਬਰ, 1981 ਨੂੰ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ 83 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵਿਮਲ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਾਲ ਕੋਨਾ

ਗੁਰਨਜ਼ਮ ਕੌਰ, ਸੱਤਵੀਂ, ਸੇਂਟ ਜੇਵੀਅਰ ਸਕੂਲ, ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ (ਬਠਿੰਡਾ)

ਬਿੱਲੀ ਅਤੇ ਚੂਹਾ

ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਬਿੱਲੀ ਚੂਹੇ ਦੀ ਖੁੱਭ ਕੌਲ ਆ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ ਅਤੇ ਚੂਹੇ ਨੂੰ ਕੋਲ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਵੀ ਚੂਹਾ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਨਾ ਆਇਆ। ਬਿੱਲੀ ਵੱਲ ਚੂਹੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜਾਰੀ ਸੀ ਤੇ ਬਿੱਲੀ ਕੋਲ ਚੂਹਾ ਨਾ ਆਇਆ। ਬਿੱਲੀ ਵੱਲ ਚੂਹੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਲਾਕ ਸਮਝ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਚੂਹੇ ਨੂੰ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਚੂਹਾ ਦੂਰ ਬੈਠਾ ਆਪਣੇ ਖੁੱਭ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਤੇ ਬਿੱਲੀ ਕੋਲ ਚੂਹਾ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਬਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਿੱਲੀ ਨੇ ਚੂਹੇ ਨੂੰ ਕੋਲ ਆਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਖਿਡੌਣੇ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਲਾਲਚ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਚੂਹੇ ਨੇ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬ